

Natuur en Milieufederatie Noord-Holland maakt zich sterk voor een mooi en duurzaam Noord-Holland en richt zich daarbij op landschap, natuur en milieu. Op die terreinen ontmoeten de bloembollensector en de Natuur en Milieufederatie elkaar. Zo was de milieufederatie in Noord-Holland betrokken bij de totstandkoming van het Milieukeurcertificaat en promoot zij dat gemeentes bollen met dit certificaat inkopen.

Tekst: Monique Ooms
Fotografie: René Faas

Natuur en Milieufederatie Noord-Holland is officieel erkend als 'ANBI', een Algemeen Nut Beogende Instelling. De organisatie houdt zich bezig met thema's als duurzame energie, duurzame leefomgeving, infrastructuur en natuur en landschap. Met name als het gaat om het creëren van een duurzame leefomgeving, maar ook op het terrein van natuur en landschap komen de Milieufederatie en de bloembollensector elkaar tegen.

We spreken met beleidsmedewerker Rolf van Arendonk die zich bezighoudt met de kwaliteit van bodem, water en lucht. "Duurzaamheid betekent voor ons dat we het milieu zoveel mogelijk sparen, zodat we de aarde op een goede manier kunnen doorgeven aan toekomstige generaties. Dat doen wij door samen met burgers bedrijven en overheden te werken aan verdergaande verduurzaming. Soms zijn we de luis in de pels. Wij zijn geen activistische organisatie, maar stellen wel ontwikkelingen rond natuur en milieu aan de kaak."

GOED OVERLEG

In een enkel geval leidt dit tot een gang naar de rechter. "Wij hebben aanhangig gemaakt dat Tata Steel filters moest installeren om de fijnstofuitstoot drastisch terug te brengen. Daarin heeft de rechter ons gelijk gegeven." Natuur en Milieufederatie ziet een rechtszaak als een laatste 'redmiddel' om een verandering te kunnen realiseren. "Liever zien wij dat het niet

zover komt", stelt Van Arendonk. "Onze insteek is altijd om te proberen in goed overleg met elkaar tot een oplossing te komen. Door begrip te tonen voor elkaars standpunten en op basis van redelijkheid met elkaar in gesprek te gaan, kun je in het vooroverleg al veel oplossen." Zo leidde samen zoeken naar oplossingen met een paprikateler tot een beduidende besparing van CO₂ en werd het gebruik van fossiele brandstoffen verminderd door het gebruik van aardwarmte. "Dat zijn mooie successen."

.....

'Wij ontvangen een aantal keer per jaar berichten van omwonenden die zich zorgen maken'

.....

Natuur en Milieufederatie was ook betrokken bij totstandkoming van het advies van de Gezondheidsraad om onderzoek te doen naar de mate waarin omwonenden van landbouwpercelen worden blootgesteld aan gewasbeschermingsmiddelen. In 2016 start een blootstellingsonderzoek in de gemeente Schagen rond bollenpercelen. "Wij ontvangen een aantal keer per jaar berichten van omwonenden die zich zorgen maken over de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. Voor ons is dat aanleiding om ons daarover te buigen."

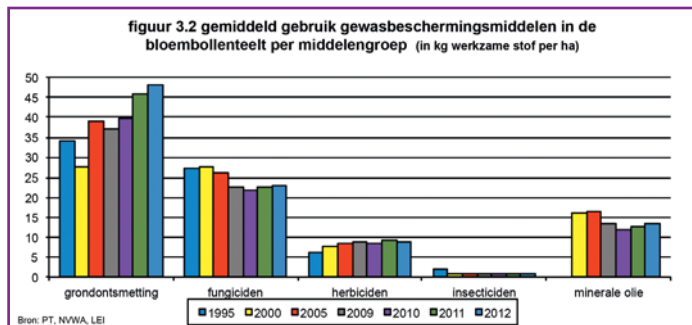
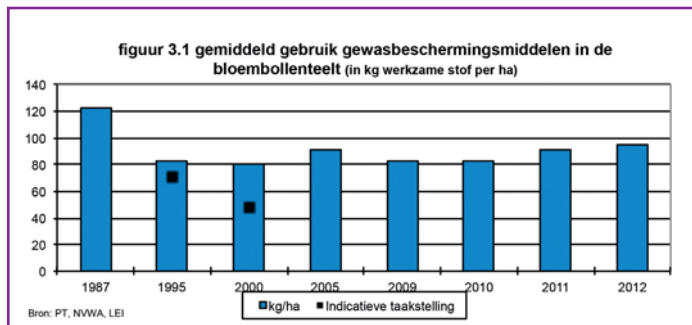
'De sector'

"In Nederland wonen zo'n 90.000 mensen in de directe omgeving op zo'n 50 tot 100 meter van de velden waarop wordt geteeld. Dan is het toch goed om te onderzoeken wat het effect daarvan is." Bij de totstandkoming van het advies zijn meerdere partijen van de Gezondheidsraad betrokken geweest. "Daar waren ook agrariërs en bewoners bij, en een organisatie als Nefyto." Het positieve advies is overgenomen door de Gezondheidsraad, die vervolgens aan de RIVM opdracht heeft gegeven om het onderzoek uit te voeren. "Dat zal in de loop van dit jaar gaan gebeuren. Het is een langlopend onderzoek, dus de uitslag laat nog een paar jaar op zich wachten."

ONRUST

We vragen Van Arendonk of hij de indruk heeft dat de aandacht voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen de laatste paar jaar sterk is toegenomen. "Die indruk heb ik niet, twintig jaar geleden bogen wij ons al over de bollenteelt. Wat wij wel hebben gemerkt, is dat dit meer opspeelt in gebieden waar omwonenden van oorsprong niet aan bollenteelt gewend zijn, zoals in Drenthe. In de 'klassieke' bollenteeltgebieden is er veelal meer begrip. Als er ook nog wordt gewerkt met chemische grondontsmettingsmiddelen, roept dat onrust en weerstand op. Ook is er steeds meer aandacht gekomen voor neonicotinoïden die giftig zijn voor bijen, andere insecten en vogels. Dat roept onrust op bij burgers, maar ook bij natuur- en milieuorganisaties. Wij raden bollenkwekers aan om bij bespuitingen rekening te houden met omwonenden."

Het contact tussen kwekers en omwonenden is, zeker als het gaat om middelengebruik, heel belangrijk, stelt Van Arendonk. "De kweker kan uitleggen wat hij spuit en waarom, en hij kan met de omwonenden afspraken maken over het moment van spuiten en hoe hij hen daarover informeert. Dan ontstaat er meer begrip en dat heeft een positief effect op de ongerustheid." Duurzame bollenteelt of, nog beter, biologische bollenteelt, juicht de Milieufederatie van harte toe. "Mede om die reden hebben wij meegeacht over de totstandkoming van het Milieu-

moet nog een extra slag maken'

Serie duurzaamheid

Duurzaamheid wordt een steeds belangrijker thema. In de samenleving, en daarmee ook voor de bollensector. Immers, als de samenleving om een duurzaam product vraagt, zal de sector daarop moeten reageren. Wat betekent dit voor de verschillende partijen die actief zijn in het vak? Op welke manier spelen zij in op de ontwikkelingen? Waar lopen zij tegenaan? Veel vragen. In deze serie gaat Bloembollenvisie op zoek naar de antwoorden.

keurcertificaat. Daarbij hebben wij ons specifiek hard gemaakt voor het element communicatie met omwonenden." Van Arendonk hoopt dat veel kwekers met het certificaat aan de slag gaan. "De kwekerij vond het eisenpakket nogal omvangrijk, dus het is naar beneden bijgesteld. Nu hoop ik dat meer kwekers ermee aan de slag gaan. Er is altijd een groep koplopers, die moeten we vooral stimuleren. Als zij succesvol zijn, zullen anderen uit de grote middengroep hopelijk volgen."

Door duurzaam inkopen bij gemeentes te promoten, hoopt Natuur en Milieufederatie de vraag naar biologische bloembollen en Milieukeurballen te stimuleren. "Als er meer vraag ontstaat, zullen kwekers daar vanzelf op willen inspelen." Op dit moment is de groep biologische telers nog beperkt en de Milieukeurballen komen dit jaar op de markt, weet Van Arendonk. "Ik begrijp dat het niet eenvoudig is om biologisch te telen, maar ik zie wel dat de sector bezig is om duurzamer te werken." Een ontwikkeling als bolcoating juicht hij toe. "Een mooie manier om het middelengebruik terug te dringen."

SLAG MAKEN

Overigens mag de verduurzaming wat de Milieufederatie betreft sneller gaan. Van Arendonk laat een grafiek zien uit de 'Voortgangsrapportage Landelijk Milieuoverleg Bloembollen 2011-2013' waaruit duidelijk wordt dat de grootste sprong in terugdringing van het middelgebruik plaatsvond in 1995. Ook in 2000 zien we een krimp, maar daarna neemt het gebruik weer toe. "Het is nu echt wel tijd voor een volgende stap, er valt beslist winst te beha-

Rolf van Arendonk: 'Contact met omwonenden is belangrijk'

len, de sector moet daarin nog een slag maken." Van Arendonk merkt op dat er nog steeds veel overschrijdingen worden aangetroffen in het water. "Ook worden te hoge concentraties Imidacloprid aangetroffen in het oppervlaktewater. Dit schadelijke middel moet zo snel mogelijk verboden worden. Nutriënten vormen eveneens een groot probleem." De beleidsmedewerker erkent dat er in de teelt al het nodige wordt gedaan om de milieubelasting terug te dringen, maar: "Er moet meer gebeuren om de overschrijdingen terug te brengen." Op energiegebied ziet hij wel grote vooruitgang. "Met een terugdringing van 20 procent CO₂ is de bollensector een voorbeeld voor andere sectoren."

Op basis van redelijkheid moet je altijd tot elkaar kunnen komen, vindt Van Arendonk. Ook als het gaat om complexe onderwerpen, zoals de combinatie van natuur en bollenteelt." Daarmee doelt hij op de binnenduynrand, waar bollenteelt en natuur als het ware in elkaar overgaan. "Het zou best interessant kunnen zijn om te bekijken hoe je een en ander zo kunt inrichten dat beide geen schadelijke effecten op elkaar hebben, maar elkaar juist versterken. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van helofytenfilters voor de zuivering van het water. Door gezamenlijk plannen te maken, kun je een meerwaarde realiseren. Daar zouden wij ons in de toekomst graag over willen buigen."